మున్నీరు

కులగిరులు విరిగి మీదబడిన ఆపత్తు వెంటాడగా బాబాయి అర్ధరాత్రికి అర్ధరాత్రి పుసులూరి నుండి వచ్చిపడ్డారు, అలిసిపోతున్న హృదయాన్ని ఒక చేతిలోను, టెలిగ్రాం మరో చేతిలోను పట్టుకొని.

లక్ష్మీపతికి పిచ్చి ఎక్కిందట. మార్కోడు నుండి బాబాయి చిరునామాకు వచ్చింది టెలిగ్రాం. బాబాయి కన్నీరు మున్నీరు అయ్యారు.

"నాయనా ఏమిటిది?" అని ప్రశ్నిస్తూ కడివెడు దుఃఖాన్ని కళ్ళలో వెళ్ళగ్రక్కారాయన.

'లక్ష్మీపతికి పిచ్చి ఎత్తింది' అనే భావం నాలో యింకా పాతుకోలేదు. అయో మయంగా నా మనస్సునంతా కలచివేస్తున్నదా వార్త లక్ష్మీపతి కంటే ముందు బాబాయి పట్ల, నా సానుభూతి ముసురుకొంటోంది. సంధ్యలోకి జారిపోయిన ఆయనకు లక్ష్మీపతి - ఆశాజ్యోతి. ఆయన పాలిట జీవిక. వాడలా అయ్యాడంటే - బాబాయి హృదయం కలిగిపోదూ?

సరోజ బాబాయి, ఊరడిస్తోంది, మధ్య మధ్య తానూ కనుల నీరెట్టు కొంటూ.

భువిని ముసురులా కప్పిన ఆ చీకటి రాత్రిలో హృదయాన్ని ముసుగులా కప్పిన బాధతో సరసరావుపేట నుండి మూడు వందల మైళ్ళలో వున్న మార్కోడుకు

బయలుదేరాను. బాబాయి తానూ వస్తానన్నారు. ఆ పితృ హృదయం అర్థం చేసుకోగలను. కాని, ఆయన ఆ వయసులో అడవి ప్రాంతమైన 'మార్కోడు' కు?..... వద్దన్నాను.

రైలు వరకూ వచ్చి, "నాయినా గోపాలం! ఎలాగైనా వాణ్ణి తీసికొనివచ్చి నా కనుల ముందు పడవెయ్" అన్నారు బాబాయి.

రైలు కదిలింది. చిన్నగా బాబాయి రూపు దూరం అయింది.

బాబాయి దూరమైనవారేం కాదు. నాన్నగారి పిన తండ్రి సంతానం. అయినా స్వంత తమ్ముడి, మాదిరే వుండేవారు. మా లోగిలి ప్రక్కనే బాబాయి ఇల్లుండేది. నాన్నగారికి కరణీకం వుండటం మూలాన ఆస్థిపాస్తులు దక్కాయి. బాబాయి కుటుంబం ఆర్థికంగా కృంగిపోయింది. నాన్న మాటంటే బాబాయికి సుగ్రీవాజ్ఞ.

లక్ష్మీపతి నా కంటే రెండు సంవత్సరాలే చిన్న. అందుమూలంగా చాల చనువుగానే వుండేవాడు. గుంటూరులో నేనూ, వాడూ ఒకే కాలేజీలో చదువు కొంటూ వుండే వాళ్ళం, ఒకే గదిలో వుంటూ. మొదటి నుండి వాడిదంతా అదో ధోరణి. సాహిత్యం జిజ్ఞాస, వేదాంతం - నాది మరో ధోరణి సౌందర్యం... నాస్తికత్వం' నాస్తికత్వం అంటే దేవుడు లేడని వాదించడం కాదు. అంతటి ఓపిక నాకుండేది కాదు. సౌందర్యోపాసనను ప్రచారం చేయటం; దేవుడున్నాడని ఒప్పు కొంటే సౌందర్యో పాసన దెబ్బ తింటుందనే అభిప్రాయం వుండటాన నాస్తికుణ్ణి అనుకొనేవాణ్ణి అనుకొంటా.

లక్ష్మీపతి వాదించేవాడు. నేను నాస్తికుణ్ణి అనుకోవటమేకాని నాస్తికుణ్ని కానట. సౌందర్యం ఆ భగవంతుని దగ్గర లభించినంత మరెక్కడా లభించదట. వాడి వాదన, వచోధోరణుల ముందు ఓడిపోవాల్సి వస్తుందేమోననే భయం - లొంగిపోతా ననే అనుమానం రెండూ నా వయో ఆధిక్యత నీడన చేరేవి. వాణ్ణి మాట్లాడవద్దని ఆజ్ఞాపించేవాణ్ణి. వాడి వాదనలు వినేవాణ్ణే కాదు. వాడు నోరు విప్పగానే 'నిన్నటి ప్రాబ్లెమ్ చేశావా' అనో - అలా వెళ్ళి ఫ్లాస్కులో కాఫీ పోయించుక రమ్మనో అనేవాణ్ణి.

గుంటూరులో బి.యస్.సి. అయిపోయాక మద్రాసు గిండీలో ఇంజనీరింగుకు వెళ్ళాను. రెండు సంవత్సరాల తరువాత బి.ఎ. పూర్తిచేసి, నిరుద్యోగాన్ని మేస్తూ పుసులూరు వెళ్ళాడు వాడు.

బాబాయి వాణ్ణి అంతకంటే ఈ లౌకిక ప్రపంచపు మెట్లు ఎక్కించ లేకపోయారు. లక్ష్మీపతి మదరాసుకు జాబులు వ్రాస్తూ వుండేవాడు తన నిరుద్యోగపు జీవితాన్ని గురించి. తాను కుటుంబానికి ఎందుకూ కొరకగానివాడవుతున్నట్లు బాధపడుతూ వ్రాసేవాడు. వాడికి మానసిక శాంతి చేకూర్చటానికి నేనేం చేయగల స్థితిలోనూ లేను. కనీసం ఇంత వేదాంతాన్ని వ్రాద్దామన్నా చేతనయ్యేది కాదు. తిరిగి వాడే వేదాంతాన్ని వ్రాయటం ప్రారంభిస్తే, నేను చదువుతున్న ఇంజనీరింగు మానివేసి సన్యాసం స్వీకరించాల్సి వుంటుంది అనే భయం నాకు.

సెలవలకు పుసులూరు వెళ్ళినప్పుడల్లా సాయంత్రపు వేళలలో అలా తోట పొలాలకేసి వెళ్ళేవాళ్ళం. కుంట ప్రక్కగా వున్న బోదె కాలువ గట్టున కూర్చొని కబుర్లు చెప్పుకొనేవాళ్ళం. మరో వ్యాపకం లేకపోవటంతో వాడు చదవటంలో కాలాన్ని ఎక్కువ గడిపేవాడు - అవీ వేదాంత గ్రంథాలు. 'మానవుడు శూన్యాంకం. భగవంతుడు పూర్ణాంకం' అంటూ ఏవేవో మాట్లాడేవాడు.

ఇంజనీరింగు ఆఖరి సంవత్సరం. నాన్నకు నాకు అభిప్రాయభేదాలొచ్చాయి. మామయ్య కూతురు రమను చేసికోన్నందుకంటే - మద్రాసులోని, రాఘవయ్య మాష్టారిగారమ్మాయి 'సరోజ'ను చేసికొంటానన్నందుకు. క్షమించలేకపోయారు.

అభిప్రాయ భేదాలు నన్ను పుసులూరు నుండే వేరుచేశాయి. 'నా మాటంటే లక్ష్యంలేని వాడివి నా ముఖం చూడటానికి మాత్రం నీకున్న హక్కేమిటి? త్రెంచి వేసికొంటే తెగిపోయే ఈ పితృ పుత్ర భావాలను త్రెంచి వేసికో' అని వ్రాశారు నాన్న. ఆ బంధాలు తెగనివనీ నాకు తెలుసు; కాలం వేసే ముద్ర మళ్ళీ నాన్నను, నన్ను దగ్గరకు తెస్తుందనీ తెలుసు. నిర్లిప్తంగా వుండి పోయాను. ఆ రోజులలో లక్ష్మీపతి వ్రాశాడు - 'అన్నయ్యా! నమ్మిన దానిని చిత్తశుద్ధితో ఆచరించు, దేనికీ వెనకాడకు'- అని. ఇంకా ఏదో 'గీత'లో ఇలా వుంది అంటూ ఏదేదో వ్రాశాడు. ఆనాటికి వాడు గీతాధ్యయనంలో - ఉన్నాడన్నమాట. ఏమైనావాడు మొదటిసారిగా నా సిద్ధాంతాన్ని ఒప్పుకోవటం.

కాలం నాన్నలో మార్పు తెస్తుందనే నా నమ్మకం అమలై ఫలితాన్ని ఇవ్వకముందే. నాన్న గతించారు.

'దాటిపోయిన ఆ మహారాజు కెలాగూ లేకపోయింది. నాకైనా ఆ శుభాన్నిచూసే అవకాశాన్ని దూరం చేయకు' అంది అమ్మ. సరోజతో వివాహమయింది. నాగార్జునసాగరం దగ్గిర ఉద్యోగమయింది నాకు.

"ఆ పల్లెటూరిలో వుండి మనసు పాడు చేసికోవటం ఎందుకు. ఇక్కడకు వచ్చివెయ్" అని జాబు వ్రాసి లక్ష్మీపతిని పిలిపించాను. నేనలా ఆఫీసుకు, పని జరుగుతున్న చోటుకు వెళ్ళినప్పుడల్లా సరోజకు కబుర్లు చెప్పటానికి సాయంత్రాలు నాతో షికారు బయలుదేరటానికి ఆసరాగా వున్నాడు. నాగార్జునసాగర్, ఆ కృష్ణానది, ఒంపు సొంపులు, అక్కడి ప్రకృతి వాడికి కొంత మనశ్శాంతి నిచ్చాయి.

స్నేహితుల ద్వారా ప్రయత్నించాను. వాడికి ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటులో ఉద్యోగమయింది. మూడు వందల మైళ్ళ దూరంలో వున్న 'మార్కోడు' అడవికి వేశారు.

'ఇదేమిటి అన్నయ్యా. అడవిలో ఉద్యోగం?' అన్నాడు, సరోజ, నేను ధైర్యం చెప్పాము. మేమిచ్చిన ధైర్యం కంటే మరో ఉద్యోగం రాదనే 'భయం' వాణ్ణి బయలుదేర తీసింది.

ఉద్యోగం వచ్చిందనగానే బాబాయి ఏనుగెక్కినట్లు సంబర పడిపోయారు. తీరా మార్కోడు అనేసరికి 'ఇదేమిటిరా నాయినా... అంత దూరం పైగా అడవి మనం ఎవరం లేకుండా...' అన్నారు.

బాబాయికో ఉపన్యాసం యివ్వవలసివచ్చింది - కాలం ఎలా మారిపోయింది, బాబాయి తరానికి, ఈ తరానికి మానవుడి, ఆలోచనలో, ఆచరణలో ఎంతటి మార్పు వచ్చింది. నవీన ప్రయాణ సౌకర్యాల మూలంగా ప్రపంచం ఎంత చిన్నదైంది. అన్నీ వివరించాను ధైర్యం చెపితే మేరువంత మనిషి బాబాయి.

లక్ష్మీపతి మార్కోడు వెళ్ళి జాయిన్ అయ్యాడు. అప్పుడప్పుడు జాబులు వ్రాసేవాడు. అంతా క్రొత్తగా వుందని, పని తక్కువని విశ్రాంతి ఎక్కువని ఆ విశ్రాంతి తన ప్రాణానికి శత్రువులా వుందని.

'విరామం - ఓ శాపం. మనస్సొక శత్రువు' అని వ్రాసాడోసారి. వీడికి అన్నీ సమస్యలే అనిపించింది. ఆ జాబు చదివి సరోజ - 'చూచారా' ఆ అబ్బాయిని ఒక

యింటివాణ్ణి చెయ్యండి' అంది. వాడి జాబులు చూచి కాలాన్ని వెళ్ళదీయలేక బాధపడుతున్నాడనుకొన్నాను కాని వాడిలా ఏకాంతాన్ని ద్వేషించడంలోని అంతర్థం "ఇది" అని గ్రహించలేక పోయాను.

'ఏమంత తొందరలెద్దూ' అన్నాను.

సరోజ అదోలా చూచి, "అవున్లెండి చద్ది అన్నం తిన్న అమ్మలా మీకేం. తమ ప్రణయం ముగిసిందిగా" అంది. ఇలాంటి అవకాశాలను సరోజ వదులు కోదు - తప్పకుండా నా ప్రణయాన్ని రంగంలోకి లాక్కొస్తుంది. అప్పటికి నేనేదో చేయరాని పనిచేసి పెద్దమనిషిగా చెలామణి అవుతున్నట్టు.

లక్ష్మీపతికి వ్రాశాను.

"అలాంటి అభిప్రాయం వాది హృదయాంత" అంటూ పెద్ద సమాసంతో కూడిన వాక్యం వ్రాశాడు. తేల్చిన విషయం అలాంటి ప్రయత్నం వద్దని.

మరోసారి జాబులో తాను ఏదో ప్రపంచంలో వుంటున్నాడట. "కొన్నాళ్ళిలాగే ఉంటే మానవుల్ని మరచిపోతాను" అని వ్రాశాడు.

తనకక్కడ కన్పించే నాగరిక మానవులు ఇద్దరేనట. ఒకడు తన ఆఫీసరు సింగ్. సర్వవేళలా త్రాగి వుంటాడట. సింగ్‌కు వ్యసనం వేట. "ఆ వేటలో పడితే, ఈ ప్రపంచాన్నే మరచిపోతాడు. వేట అంటే నాకు గిట్టదు. క్రూరజంతువులే అనుకో, అయినా అవి సృష్టికి బిడ్డలు ప్రకృతికి ఆభరణాలు. అడవి తుప్పలలో పడి ఫీంకరిస్తూ పరిగెట్టే చిరుతను చూస్తే ఎంత రమణీయంగా, వుంటుందో! అలాంటి వాటిని వేటాడటం సృష్టిని గర్హించటం లాంటిది. తుపాకి దెబ్బ తిని అదిపెట్టే కేకకు - మరణించే మానవుడు చేసే ఆర్తనాదానికీ ఏమీ తేడా లేదు అంటూ ఏదేదో వ్రాశాడు.

సింగ్‌కు జంతువుల వేటే కాదు. ఆ అమాయక కోయ స్త్రీలను - తన నాగరిక వేషభాషలతో వేటాడతాడట.

మరో నాగరిక వ్యక్తి -వాళ్ళ ప్యూను రంగయ్యట. "నీవు ఓసారి రాకూడదూ?" అని వ్రాశాడు. ఎలా వెళ్ళటం? జీవితం అనే చట్రంలో - ఉద్యోగ ధర్మమనే సీలలతో బిగింపబడ్డాను.

నాకు సరసరావుపేట బదిలీ అయింది. ఒకనాడు బాబాయి వచ్చారు. లక్ష్మీపతి నెలకు కొంత డబ్బు పంపుతున్నాడట. - "ఏదో నాయినా, చన్నీళ్ళకు వేన్నీళ్ళు. గుండె మీద చేయి వేసికొని నిద్ర పోతున్నాను" అన్నారు బాబాయి. ఆ పితృహృదయం ఎంత గర్వంతో ఉప్పొంగిపోయిందో-

"ఒక్కసారి వాణ్ణి చూడాలనివుంది నాయినా-" అన్నారు బాబాయి. ఆనాడే జాబువ్రాసి పడవేశాను, సెలవు పడవేసి రమ్మని. పది రోజులు సెలవుపెట్టి వచ్చాడు. రావటం సరాసరి నరసరావుపేటకే వచ్చాడు.

"అబ్బా, మనుషులుండే ఈ ప్రపంచపు గాలి పీల్చి నా భాష మాట్లాడే మనుషులతో మాట్లాడి నాకూ, సంచలన ప్రంచంతో సంబంధం వుందని జ్ఞాపకం చేసికొంటున్నట్లుంది" అన్నాడు.

"పాపం" అంది సరోజ.

"వదినా, నేనున్నన్నాళ్లూ ఆవకాయ, మాగాయ, బజ్జీలు, కొరివికారం గోంగూర..." అంటూ ఏవేవో వాడికి మార్కోడులో దొరకనివన్నీ ఏకరువు పెట్టాడు.

వాడున్న నాల్గు రోజులూ, నన్నూ వాటితోనే శిక్షించింది సరోజ.

"పోనీ ఈ వూరికి బదిలీ చేయించకూడదూ-" అంది, అదేదో తాను నా మీద అలిగినంత తేలికపనైనట్లు- ఆ మాటనేశాను. అంతపనీ చేసింది - "అప్పటికి నేనూ, రోజా మీమీద అలిగి ప్రాణం తీస్తున్నట్టు" అంటూ.

"ఈవూళ్ళో ఇండ్లన్నీ కూల్చేసి అడవి పాతిస్తేనే వదినా నాకీవూరు బదిలీ-" అన్నాడు లక్ష్మీపతి.

"ఇళ్ళు, నీళ్ళు దొరకని ఈ వూరికంటే మంచి అడవులు-ఈ దేశంలో వున్నాయ టయ్యా- అంది సరోజ.

నరసరావుపేటలో వాడున్న నాలుగు రోజులు అలా సాయంత్రాలు రైలు పట్టాలమీదుగా అవుటర్ సిగ్నలు దాటి చాల దూరం నడచివెళ్ళి నిర్జన ప్రదేశంలో కూర్చొనేవాళ్ళం.

మార్కోడు అడవి. అక్కడి వాతావరణాన్ని గురించి మాట్లాడేవాడు. సింగు నీతిని, లజ్జను పాత చెప్పుల మాదిరి విడచి వేశాడట. తనంటే మంచి అభిప్రాయం,

గౌరవం వున్నాయి. కాని అక్కడి కోయ స్త్రీలను తన అధికారబలంతోను, నాగరకమైన ఆకర్షణలతోను లోగొంటున్నాడట.

ఆ కోయజాతి శీలానికి, శౌర్యంలో సింహమెలాగో అలాంటిదట - కానీ మాటు పెట్టి సింహాలను వేటాడవచ్చు. వేటంటే వీరత్వం ఏమీకాదు - మోసం చేయటం - అన్నాడు. ముత్తక్క వుంది" అన్నాడు - ఓసారి.

"ఎవరు?" అన్నాను.

ఎవరో ముత్తక్కట. కోయ జాతికి ప్రతినిధి లాంటిది. 80 సంవత్సరాల వృద్ధ. బ్రహ్మచారిణి. వైద్యం చేస్తుందట. దానికి తెలిసినన్ని పసరులు, వైద్యాలు మరెవ్వరికి తెలియవు. వీళ్ల ప్రతిసారీ క్యాంపుచేసే చోటున, గుడిసెలో వుంటుందట. ఆమె బాటసారులకు సాయం చేయటం, జపం చేసుకోవటంలో మునిగి వుంటుందట.

"నాకూ, ఆమెకూ స్నేహం. నన్నెంతో ఆదరిస్తుంది"

వాడుచెప్పిందంతా మౌనంగా విన్నాను.

ఆమె "శబరి" అన్నాడు. ఆనాటికి లేచి ఇంటికి తిరిగి వచ్చేశాము. మళ్ళీ మూడవనాడు రైలుకట్ట మీదగా షికారు వెళ్ళిననాడు వచ్చిందీ ప్రసంగం.

"ఆ శబరి దగ్గర ఒక అమ్మాయివుంది. 18 ఏండ్లుంటాయి. పేరు "మున్నీరు" అన్నాడు.

ఆశ్చర్యపోయాను. "బ్రహ్మచారిణి దగ్గర అమ్మాయెలావుంది?" ప్రశ్నించాను.

"ఆమె కూతురు కాదు. అడవిలో దొరికింది. ముత్తక్క పెంచింది. మరి మున్నీరు అని పేరెలా వచ్చిందో తెలియదు. సౌందర్యాన్నంతా అక్కడ... ఆ అడవిలో వెలపోశాడు భగవంతుడు" అన్నాడు.

"అదేకామాల్సు 'అడవి కాచిన వెన్నెల' అంటే" అన్నాను.

"అవును! వెన్నెలలానే వుంటుంది" అన్నాడు లక్ష్మీపతి.

వాడిలో మొదటిసారి అనుకొంటాను స్త్రీ సౌందర్య ప్రశంస చూచాను.

"మున్నీరు సౌందర్యం ఎవరిదీ కాదు. దైవ ధనం లాంటిది. పవిత్రమైనది. ముట్టరానిది" ఎటో చూస్తూ చెప్పాడీ మాటలు. సింగ్ మున్నీరు కోసం ప్రయత్నించాడట.

ఆసక్తిగా విన్నాను.

"'మన్నీరు మహాగ్నిలాంటిది. సింగ్ తన ప్రయత్నం మానుకొన్నాడు. ముత్తక్క - ఆ శబరి కన్ను తెరిస్తే భస్మమౌతాడు సింగ్-"

వాడి ధోరణి మరీ పౌరాణికంగా వుంది.

"మున్నీరు అంత అందంగా వుంటుందా?" ప్రశ్నించాను తలూపాడు.

"ఏ చేస్తూ వుంటుంది?"

"ఎవరికీ కన్పించదు. ఎప్పుడూ గుడిసెలోనే వుంటుంది మౌనంగా."

"మరి నీవెలా చూచావు"?

అదొక సంఘటనట, చెప్పాడు. ఒకనాటి రాత్రి దొంగతనంగా వుల్లరి తీసుకొనిపోతున్న వారిని పట్టుకోవటానికి ఆ దరిదాపులలో క్యాంప్ చేశాము. సింగ్ తన దారిన తాను త్రాగి వెళ్ళాడు టెంట్ వదలి. నేనూ రాత్రి 8 గంటలప్పుడు అలా ముత్తక్కను పలుకరిద్దామనుకొని వెళ్ళాను. ముత్తక్క గుడిసె ఓ ఫర్లాంగుంటుంది అక్కడకు. ముత్తక్కతో ఏవో మాట్లాడుతూ వుండగానే వర్షం వచ్చింది. అప్పుడు టార్చి లైటు వెలుగులో ఒకటి రెండు సార్లు కన్పించింది మున్నీరు. ఆ రాత్రి తెల్లవార్లూ వాన మూలకంగా ముత్తక్క గుడిసెలో వుండిపోవాల్సి వచ్చింది.

ముత్తక్క, మున్నీరు - నా ముందు నిలచి పోయారు. ఒకరి ముసలితనానికి, మరొకరు అడవిపాలవుతున్న సౌందర్యానికి ప్రతినిధులు. వాళ్ల ఏజంటు లక్ష్మీపతి.

సౌందర్యం ఒకరి సొత్తు అయివుండి పోకూడదని ఒక సిద్ధాంతం వుంది. ప్రపంచంలో సౌందర్య పిపాసులందరూ చేసికొన్న ఒప్పందమే అది. కానీ, సౌందర్యం ఇలా అడవిపాలు కావటం మాత్రం ఎవ్వరికీ అంగీకారమైన విషయం మాత్రం కాదు. అది సౌందర్య రాహిత్యమే అవుతుంది.

ఈ విషయమే అన్నాను, వాడితో. మాట్లాడలేదు. ఆ మరునాడు లక్ష్మీపతి పుసులూరు వెళ్ళిపోయాడు, అటునుండి అటే మార్కోడు వెళ్ళిపోతానని. వాడు వెళ్ళాక నేనూ, సరోజ మాట్లాడుకొన్నాము వాణ్ణి గురించి. మా ప్రసంగంలో మున్నీరు, మున్నీరు అందచందాలను గురించిన వాడి ప్రశంస వచ్చాయి.

"వాడిలోనూ భౌతిక దృష్టి వుంది-" అన్నాను.

"లేకుంటే మీరే దిగ్గంతులా, ఈ విద్యలో" అంది సరోజ. చెప్పానుగా, అవకాశంవస్తే వదలదు సరోజ అని.

" ఏమైనా అతణ్ణి ఒక్కణ్ణే అక్కడలా వదలివేయటం తగదు. పెళ్ళి ప్రయత్నాలు చేయమని మీ బాబాయిగారికి వ్రాస్తాను" అంది.

సరోజ పదే పదే అంటున్న ఈ విషయం మీదకు నా దృష్టి మళ్ళింది. 'పోనీ వాణ్ణి పెండ్లి అనే తతంగం పెట్టి కాళ్ళూ, చేతులూ కట్టివేస్తేనో' అని. ఆఫీసు పని మీద పుసులూరు దరిదాపుల్లోకి వెళ్ళిన నేను మరో అడుగు వేశాను. బాబాయితో ప్రస్తావించాను.

"అవునురా నాయినా నాకూ ఆ ఆలోచన వుంది. కాని వాడు ససేమిరా రుక్మిణి పెండ్లి అయ్యేంతవరకు వద్దన్నాడు అన్నారు బాబాయి.

రుక్మిణి- లక్ష్మీపతి చెల్లెలు. పెండ్లీడొచ్చి సిద్ధంగా వుంది; బాబాయి చేత ఎకరం పొలం అమ్మించటానికి.

"నేను అదే ఆలోచించానురా గోపీ! దాని పెండ్లి స్థిరపడితే, వాడి మీద వచ్చే కట్నపు రాళ్ళు, అటు సర్ది, రెండూ అయిన వనిపించవచ్చు-" అన్నారు బాబాయి.

లక్ష్మీపతి దూరపాలోచనకు సంతసించాను. దిగజారిపోతున్న ఆ కుటుంబాన్ని పైకి లాగటం ఎంతైనా ముఖ్యం. 'వాడిలా అన్నాడట' అని సరోజకు చెప్పాను తిరిగి వచ్చాక. సరోజ ఏమీ మాట్లాడలేదు.

సరోజ ఏమీ మాట్లాడలేదంటే, మనం చెప్పిన దానిని అంగీకరించలేదని. ఇది ఆమె భావ నిఘంటువును కూలంకషంగా గత 3 సంత్సరాలుగా శోధించిన నాకు తెలిసిన విషయం.

"ఆ అబ్బాయి వయసు 27 సంవత్సరాలు" అంది ఏదో ప్రశ్నకు సమాధానం చెపుతున్నట్లు.

"వయస్సు వాడిలో ఎలాంటి మార్పును తీసుకొని రాలేదు" అన్నాను. సరోజ అక్కడినుండి లేచి వెళ్లింది తన కేదో పని వుందంటూ. ఆవిడకున్న పని నాతో వాదన మానివేయటం మాత్రమే!

లక్ష్మీపతి మనస్తత్వంమీద చిన్న పరిశోధన చేయాలనిపించింది. జాబు

వ్రాశాను. వాడి నిర్ణయం పట్ల హార్షాన్ని వెలిపుచ్చుతూ....సరోజ అన్న మాటలను ఉదహరిస్తూ - 'అయినా నీకేం 'కాలక్షేపానికి మున్నీరు....' వుందిగా' అని వ్రాశాను.

అలా వ్రాసి, ఎండిపోతున్న మున్నీరు సౌందర్యం పట్ల నాకున్న సానుభూతిని వెల్లడించేసుకొన్నాననుకొని సంతృప్తి పడ్డాను. మనస్తత్వ శాస్త్రజ్ఞుడెవరయినా నా జాబు చూస్తే - నాకో వ్యాధి పేరు , మానసికమైనది, పెట్టేవాడేనేమో.

నా జాబు వాడిలో కల్గించిన బాధను 'ప్రోవు' చేసి బృహత్తరమైన రచన చేసి పంపాడు. 'మున్నీరు'ను తాను ఈ బాహ్య నేత్రాలతో చూడలేడట. ఆమె మనిషిగా దృశ్యత కాంచబడదట.... ఈ ధోరణిలో వుంది జాబు. ఆ జాబులో 'మున్నీరు'ను అదేదో చీకటికి, వెలుగుకు, ఆశలకి, కోరికకు, జీవికకు, మరణానికి, గాలికి, నీటికి అతీతంగా చిత్రించాడు.

"మున్నీరు నా కిప్పుడు అతి సన్నిహితురాలు. ఆ వనకన్య సమక్షంలో అన్నింటిని మరచిపోతున్నాను. నేనెందుకో ఆమె శిష్యుడ నైపోతానేమో అనిపిస్తోంది." అని వ్రాశాడు. ఏదో వెల్లువలాంటి దానిలో వాడు కొట్టుకొని పోతున్నట్లు అన్పించింది నాకు.

ప్రకృతి, వయస్సు విపరీత నిష్పత్తిలో కలసి వాడిలో అయోమయాన్ని సృష్టిస్తున్నాయా అనే అనుమానం కలిగింది. వాలోని దేమిటో అర్థం చేసి కోవాలనిపించింది. నా పరిశోధనను కొనసాగించ నిశ్చయించుకున్నాను. నా పరిశోధనావస్తువులు "మున్నీరు - లక్ష్మీపతి". మరో జాబు వ్రాశాను.

"మున్నీరు" సామాన్య స్త్రీ. నీలో కలుగుతున్న సంచలనం పురుషునికి స్త్రీ పట్ల కలిగేదే! మున్నీరు ప్రకృతి. నీవు ఎవరివో నేను చెప్పవలసిన పని లేదనుకొంటాను. ఏమి జరిగినా అది ఈ సృష్టిలో సర్వసామాన్యమైన సంఘటనే అవుతుంది" అని వ్రాశాను.ఈ జాబు వాడిలో ఎలాంటి ప్రతీకార చర్యను పురికొల్పుతుందో చూడాలని నా ఆకాంక్ష. నా పరిశోధనా ఫలితం ఎలా వుంటుందో నని ఎదురు చూచాను.

ఈసారి జాబు నాకు కాదు. సరోజకు వచ్చింది. సరోజ చేత చీవాట్లు తినటంలో నాకు చిన్నతనంకంటే విజ్ఞానం ఎక్కువ లభిస్తుంది.

"తెలిసి తెలిసి, ఆ అబ్బాయి నెందుకలా బాధ పెడతారు? అవ్యక్తంగా

మనం చేసే పనులు ఎంతటి పిచ్చి ఫలితాలను అందిస్తాయో తెలుసా? మనసులపై పరిశోధనలు చెలగాటాల్లాంటివి!" అంది. అంతటితో వూరుకోలేదు. నా పరిశోధనా పరికరాలను లాగేసుకొంది. అంటే తనకు తెలియకుండా లక్ష్మీపతికి జాబు వ్రాయకూడదు అని శాసించింది. నా పరిశోధన ఆగిపోయింది.

లక్ష్మీపతి మీద పరిశోధన చేసి, మనస్తత్వం మీద డాక్టరేటు పుచ్చుకొందామనుకొన్నాను. సరోజ, యూనివర్శిటీలో నా సీటు కాన్సిల్ చేసింది.

ఈ మధ్యవాడి నుండి జాబులు లేవు. మూడు నెలలు గడిపోయాయి. ఈనాడీ తంతి వార్త!" లక్ష్మీపతికి పిచ్చి ఎక్కిందట".

★ ★ ★

ప్రయాణ సౌకర్యాలన్నీ వుపయోగించుకొని మరునాటి రాత్రి 8 గంటలకు మార్కోడు చేరాను. అక్కడ నుండి లక్ష్మీపతి వుండే చోటు నాలుగు మైళ్లు. తెల్లవారితేకాని వెళ్ళటానికి వీలులేదన్నారు. ఆ రాత్రి అక్కడే గడిపి తెల్లవారే సరికి చేరాను "మార్కోడు గుట్ట".

ఆఫీసు ప్రక్క గదిలో వుంచారు వాణ్ణి.

మార్కోడు గుట్ట ఊరు కాదు. మార్కోడు అడవికి సింహద్వారం. అక్కడ ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటువారి బంగళా ఒకటివుంది. దాని చుట్టూ మూడు బిల్డింగులున్నాయి. అవి సింగ్‌కు, లక్ష్మీపతికి, వాళ్ళ జవానుకు నిర్దేశింపబడినవి. సింగ్‌కు నేనెవరినో చెప్పుకొన్నాను.

కరచాలనం చేసి వాళ్ళ ఆఫీసు బిల్డింగులోనికి తీసికొని వెళ్ళాడు. ప్రక్క గదిలో లక్ష్మీపతి. ఏమని చెప్పను?

సన్నగా, కోల మొఖంతో, నాజూకుగా, నెమ్మదిగా, ప్రక్క పాపిటతో, తెల్లగా నవ్వుతూ వుండవలసిన లక్ష్మీపతేనా అనిపించింది. మాసిన బట్టలు, సంస్కార రహితమైన జుట్టు - నానా బీభత్సంగా వున్నాడు. ఆ చూపులో నిర్దుష్టత లేదు. ఎటో చూస్తున్నట్లు తనలోతానే ఏదో మాట్లాడుతున్నట్లు, గాలిలో ఏవో గీతలు గీస్తాడు. ఏవేవో మాట్లాడుతాడు. దగ్గరకు వెళ్ళి బలవంతాన మొఖం నా వైపుకు త్రిప్పుకొని 'లక్ష్మీ' అన్నాను. వికృతంగా చూచాడు. నన్ను గుర్తించలేదు.

"లక్ష్మీ.... లే! మన వూరెడదాం. నీ కోసం బాబాయి సరోజ, రుక్కు...

అంతా ఎదురుచూస్తున్నారు."

వాడీ ధ్యాసలో లేడు.

'ఇలాంటి స్థితిలో వీణ్ణి బాబాయి ముందర ఏమి వుంచను? ఆయన గుండె పగిలిపోదూ? ఏమీ చేయలేక కన్నీరు కార్చాను.

సిగరెట్ కాల్చుకొంటూ సింగ్ వచ్చాడు. "మిస్టర్ గోపాలం! మీరలా అధైర్యపడితే ఎలా? రండిలా!" అన్నాడు. సింగ్‌ను అనుసరించాను. వరండాలో కుర్చీలు వేశాడు జవాను. నేనూ, సింగ్ కూర్చొన్నాము. సింగ్ చెప్పాడు.

"నాలుగు రోజుల క్రితం, ఇక్కడకు నాలుగు మైళ్ళుంటుంది; మార్కోడు మిట్ట- అక్కడ క్యాంప్ చేశాము. అక్కడ రాత్రి క్యాంప్ చేయాలని, నోట్ వ్రాసింది లక్ష్మీపతే. నేను నా తుపాకి, టార్చిలైటు తీసికొని వెళ్ళాను. ఏమైనా దొరుకు తాయోమోనని మాట్లు వేసి, తెల్లగా తెల్లవారాక వచ్చాను. నేను వచ్చేపాటికి జవాను రంగయ్య చెప్పాడు. లక్ష్మీపతి పిచ్చిగా మాట్లాడుతున్నాడట. జవాను రంగయ్యకు అర్ధరాత్రి నిద్ర లేచేసరికి, పిచ్చి పిచ్చి మాటలు మాట్లాడటం విన్పించిందట. బయటకు వచ్చి చూస్తే టెంటు ప్రక్కనే నేల మీద ఏవో గీతలు గీస్తూ కన్పించాడట. లక్ష్మీపతి.

మరునాడే ఇక్కడకు తీసికొని వచ్చి ఎల్లుండు నుండి టెలిగ్రాం ఇప్పించాను-" అన్నాడు సింగ్.

"లక్ష్మీపతి మంచివాడు. ఒకరి జోలి పట్టించుకొనేవాడు కాదు. మా డిపార్టుమెంటులో ఇలాంటి వాళ్ళుండరు. నిజాయతీ పరుడు." అన్నాడు సింగ్ సిగరెట్టు పారవేస్తూ

'సింగ్' తన బంగళా నుండి భోజనం పంపించాడు. నేను ముగించాక లక్ష్మీపతికి పెట్టాలని ప్రయత్నించాను. లాభం లేకపోయింది. వాడు ఆ గదిలో కూర్చొన్నవాడలా కూర్చొనే ఏవేవో మాట్లాడుతున్నాడు.

సింగ్ మళ్లీ కలుస్తాననిచెప్పి వెళ్ళి పోయాడు. చక్కని మేధస్సు కరడు కట్టిన లక్ష్మీపతి ఉన్మాది అయ్యాడు. ఈ మన ప్రపంచంలో ఏమి జరుగుతుందో తెలియదు వానికి. తన భ్రమాభూత ప్రపంచంలో తిరుగుతున్నాడు బికారిలా.

ప్రక్క గదిలో భారమైన హృదయాన్ని పొదవి పట్టుకొని నిద్రలాంటి మైకంలో ఆ రాత్రంతా గడిపాను.

తెల్లవారే సరికి వర్షం కురుస్తోంది. భూనభోంతరాలు దద్దరిల్లేలా ప్రకృతి ఘీంకరిస్తోంది. మేఘాలు ఆకాశాన్ని ఆత పత్రాల్లా అడ్డుకొన్నాయి. శూన్యం భూమి విడిపడ్డట్లు, పగలే రేయి ఉదయించినట్లు అనిపిస్తోంది.

పుడమిని నాన్చి వేయనున్నట్లు - భూతలాన్ని సముద్ర భాగంగా చేయనున్నట్లు వర్షం కుండ పోత పోస్తోంది. రివ్వుమంటోంది గాలి.

రెయిన్ కోటుతో సింగ్ నేనున్న చోటుకు వచ్చాడు. ఆరడుగులుంటాడు. వస్తూనే, "గురువుల రాక దాసి మృతి, గుర్రపు దాడియు.... అన్నట్లు మనకీ వర్షం ఒకటి చూడండి" అన్నాడు.

సింగ్ తెలుగువాడే! విశాఖపట్నం జిల్లా.

చలిగాలి వీస్తోంది.

సింగ్ దగ్గరున్న తాళం చెవి తీసికొని, లక్ష్మీపతి వుండే క్వార్టర్సులోనికి వెళ్ళాను.. ఎదురుగా నాన్న, బాబాయి ఫోటోలున్నాయి. ఆ ప్రక్కనే నాది సరోజది. పెండ్లినాటి ఫోటో. దుమ్ము దులిపి పడక కుర్చీలో కూర్చున్నాను. నా దృష్టి ప్రక్కనున్న పుస్తకాల మీద పడింది. వాడికి అభిమానమైన పుస్తకాలన్నీ వున్నాయి. గీత, కృష్ణ కర్ణామృతం, నారాయణ తీర్థం, గీతగోవిందం. ఆ పుస్తకాల మధ్య వాడి డైరీ లాంటి పుస్తకం కన్పించింది. 'జ్ఞాపకాలు' అని వ్రాసివుందా పుస్తకంపై. పేజీలు తిరగవేశాను. వాడిదైనందిన చర్యే, ఒకచోట వ్రాసి వుంది. "నాలో ఏదో మార్పు వస్తోన్నట్లు అనుమానం కలుగుతోంది. నా అనుమానపు తెరలు వెనక మున్నీరు క్రీనీడలు. భగవంతుడు నన్ను రక్షించాలి" అని వుంది.

చటుక్కున మెరిసిందో సౌదామిని.

పడక కుర్చీలో వాలివున్నవాణ్ణి లేచి కూర్చున్నాను. ఏనాడో మధ్యంతరంలో వదలివేయబడిన నా పరిశోధన, ఆ పరిశోధనకు నేను ఉపయోగించిన మానవ మస్తిష్కాలనే వస్తు సముదాయకపు అవశేషాలు కన్పించాయి. ఆ పేజీలను అలా త్రిప్పుకొంటూ సాగిపోయాను.

"అన్నయ్య జాబు వ్రాశారు. ఆయనది భౌతికదృష్టి. నన్ను కొన్ని శతాబ్దాల

వెనకవున్నావని వెక్కిరించారాయన ఆయన జాబు నాలోని ఏదో బలహీనతను వ్రేలెత్తి చూపుతోంది. భయంగా వుంది నాకు. వదినకు జాబువ్రాశాను."

మరికొన్ని పుటలు త్రిప్పాను.

ప్రతి పుటలోను లక్ష్మీపతి మున్నీరుకు సన్నిహితుడైనాడు. వానిలో మున్నీరు పట్ల జాలో, కరుణో, ఆర్ద్రతో, ఆకర్షణో తెలియని భావం పులిమి వేయబడి వుందా పేజీల నిండా.

చివరిపుట త్రిప్పాను.

"మున్నీరు దగ్గరకు ముత్తక్క కోసం అనే మిషతో వెళ్ళాను. ముత్తక్క ఆవేళ వుండదని నాకు తెలుసు.

మున్నీరు తేనె యిచ్చింది. సరిగా ఉచ్చరించలేని మాటలతో అక్కడకు వచ్చినందుకు సంతోషాన్ని వెల్లడించింది. కొనదేరిన ముక్కు - విశాల నేత్రాలు ప్రకృతిని తనలో నింపుకొన్న ఒంపు సొంపులు - తెల్లని మెడ - మున్నీరు సౌందర్యవతి.

పిచ్చివాడిలా ఆమెలోని ఎత్తు పల్లాల కేసి చూస్తున్న నన్ను చూసి నవ్వింది భయం వేసి తిరిగి వచ్చివేశాను"

చివరిపుట లక్ష్మీపతికి పిచ్చి ఎక్కిన ముందు నాలుగు రోజుల తారీకుతో వుంది.

ఆపైన ఏం జరిగిందో ఊహించాలనుకొన్నాను. రివ్వున వీచిన గాలికి కిటికీ తలుపులు టప టప కొట్టుకొన్నాయి. ఎదురుగా తగిలించబడిన ఫోటో క్రిందపడి, అద్దం పగిలింది. ఫోటోలో నేనున్నవైపు అద్దమే పగిలింది.

గాలి విసురులానే లక్ష్మీపతి నేనున్న గదిలోనికి వచ్చాడు. పగిలిపోయిన పటంకేసి చూచి పెద్దగా ఏడ్చాడు. మరుక్షణం నవ్వాడు.

తన మామూలు ధోరణిలో పడ్డాడు మళ్ళీ. మనసు పొగిలినట్లు కన్నీరు కారింది. హృదయం శిథిలమైనట్లు అశ్రువులు జాలువారాయి.

'ఏమండీ! అవ్యక్తంగా మనం చేసే పనులెంతటి పిచ్చి జీవితాలను అందిస్తాయో తెలుసా?' సరోజ మాటలు మెదిలాయి స్మృతిలో. తెలిసినట్లు అనిపించింది. స్వయంకృతానికి అపరాధం చెల్లించుకొంటున్నాను. ఈ నిర్జరాటవిలో

దిక్కు తెలియక అలమటించే నాకు ధైర్యం చెప్పేవారు లేరని విచారించి ఏం లాభం? తల వంచుకుని పోతున్నవాడిని, నా కుహనా సిద్ధాంత బలంతో ఊరించి ఆహుతి చేశాను. బయట వర్షపు జల్లు పడుతోంది. కొంచం ఎక్కువయిందిలా వుంది. చుట్టూ వర్షపు హోరు, పొగమంచులా ప్రకృతి, దూరంగా కొండలు. ఆ కొండ కోనల నుండి మధ్య మధ్య మెరుపులు, బీభత్సంగా వుంది.

ఒక మూలగా, క్రింద కూర్చొన్న లక్ష్మీపతి దగ్గరకు వెళ్ళాను అతి ప్రయత్నంమీద వాడి దృష్టిని నావైపు త్రిప్పుకొని, "లక్ష్మీ-" అన్నాను.

వెర్రిగా చూచాడు.

"మున్నీరు, ముత్తక్క ఏమంటున్నారు?" అన్నాను. తన ధోరణి క్షణ కాలం ఆపి మౌనం వహించాడు.

"ముత్తక్క దేవత. మున్నీరు దైవ ద్రవ్యం. నేను పశువు. నీవు పిచ్చి-" అని బిగ్గరగా నవ్వాడు.

వాడి దృష్టిని మళ్ళీ నాకేసి త్రిప్పుకో లేకపోయాను. 'ముత్తక్క దేవత. మున్నీరు దైవ ద్రవ్యం' అనే మాటలు నాలో ధ్వనించాయి. ప్రతి ధ్వనిగా నాలో ఒక ఆలోచన లేచింది. నిలుచున్న పళంగా ముత్తక్క దర్శనానికి బయలుదేరాను.

సింగ్ ఎదురయ్యాడు గేటు దగ్గర - "ఎక్కడికి" అన్నాడు.

"ముత్తక్క దగ్గరకు."

"చాలా దూరం! నాలుగు మైళ్ళుంటుంది. ఈ తుపాను! ఆలోచించండి-" అన్నాడు.

"ఏమయినా వెళ్ళాలి-"

"అయితే నేనూ వస్తాను-"

"థాంక్స్ సింగ్‌జీ! మీరు వద్దు. లక్ష్మీపతిని చూస్తూ వుండండి."

"గోపాలం! మీరు సాహసిస్తున్నారు. ఈ తుపానుకు చిరుతలు, పులులు పిచ్చి ఎక్కినట్లు తిరుగుతాయి ఆహారం కోసం. పోనీ జవాను రంగయ్యను తీసికొని వెళ్ళండి దారి చూపుతాడు" అంటూ రంగయ్యను కేకవేశాడు.

నేను బయలుదేరాను ముందుగానే.

సింగ్ బంగళాలోనికి వెళ్ళి, షార్టు గన్ పట్టుకొనివచ్చాడు. "దీనిని పట్టుకొని

వెళ్ళండి అకస్మాత్తుగా మీదికురికే వాటినైనా దగ్గర నుండి ఎదుర్కొనవచ్చు. తడిసినా పనికొస్తుంది'' అన్నాడు.

"ఇది లేకుండానే నా పిచ్చి పిచ్చి పరిశోధనలతో జీవితాలను తుదముట్టించ గలను... దీనిని పేల్చటం నా చేతకాదు'' అన్నాను.

సింగ్ అర్థంకానట్టు చూచి, "ఉంచండి'' అన్నాడు. తీసికొన్నాను. తేలికగా.... అడుగు పొడవుకు మించిలేదు.

రివ్వు రివ్వు మంటున్న తుపాను గాలిలో సుగమం కాని రాలు రప్పల దారి వెంట బయలుదేరాను. జవాను రంగయ్య కొంచం ఎడంగా, నన్ను అనుసరిస్తు న్నాడు. మధ్య మధ్య నేను తిరగవలసిన మలుపులను గురించి ఎలుగెత్తి కేకవేసి చెపుతున్నాడు. యాంత్రికంగా ఆ గుట్టలను, చెట్టులను దాటుకొంటూ సాగిపోతు న్నాను - ఆ మహత్తర వ్యక్తి ఆ శబరి దర్శనార్థం.

ఒక గంట గడిచిందేమో... నా కాళ్ళూ చేతులు, రాళ్ళ కొనలకు తాకిఛిద్రమై, రక్తసిక్తాలయ్యాయి. చలికి శరీరం వణకిపోతోంది.

"ఆ గుట్టపై గుడిసే బాబూ ముత్తక్కది'' వెనక నుండి కేకవేశాడు రంగయ్య.

గుట్టపైకి ఎగబ్రాకి గుడిసె వాకిట ముందు ఆగాను. చింపిరిగా తెల్లని జుత్తు, లోనికి పీక్కుపోయిన కనులు, ముడత పడిన శరీరం. 80 సంవత్సరాల ఒగ్గు ముత్తక్క. కాలం ఘనీభవించినట్లు కూర్చొని వుంది ఎటో చూస్తూ.

క్షణ కాలం నా కేసి చూస్తుందేమోనని వుండిపోయాను. ఆమె దృష్టి నాకేసి లేదు.

"ముత్తక్కా-''

నాకేసి నేనెవరో తనకు తెలుసనన్నట్లే చూచింది.

"లక్ష్మీపతి'' అన్న నా కంఠం బొంగురు పోయింది గొణిగాను. ఏమన్నానో నాకే అర్థం కాలేదు.

"బాబూ! అపరాధం జరిగిపోయింది'' అంది.

"అవును'' అన్నాను.

"ఈ పాపం మోయలేనని దేవత లేచిపోయింది. చిన్న దొరబాబన్నా చెడాలి - మున్నీ అన్నా మసి కావాలి. అప్పుడే చెరగి పోద్దీ పాపం-''

నా ఆశాసౌధాలు కూలిపోనారంభించాయి.

"అంతేనా, ముత్తక్కా?"

"బాబూ... పురిటి మైల వదలక దొరికిందీ మున్నీరు. ఈ వన దేవత ఇచ్చింది. దాన్ని పెంచాను. పెద్దచేశాను. ఏ గాలి చొరవా, ఏ అగ్గిపుడకా తగలక పెంచాను. పెంచిన తల్లినే పేరాశ పెట్టుకొన్నాను. చిన్న దొరబాబును నమ్మి నట్టింట కాలుపెట్టనిచ్చాను - నా గుండె పగిలింది."

ముత్తక్క 'వేదన'లాకన్పించింది.

"అవును ముత్తక్కా! పెంచిన తల్లినంటున్నావు... కనిన తండ్రినినే బాబాయి, వెంట తిరిగి మమతను పెంచు కొన్న చెల్లెల్ని అనే మా 'రుక్కు,' ఆదరించిన తల్లినినే మా సరో వాడికోసం అల్లాడిలాపోతున్నారు."

ముత్తక్క కన్నీరు పెట్టుకొంది.

"నా చేతులు చచ్చుబడ్డాయి బాబూ. నేనేమిచ్చినా చెడిన చిన దొరబాబుకు తిరగదు" అంది.

నా ఆశాసౌధపు పునాదులు కూడా శిథిలమవుతున్నాయి. ఒక్క ఆశ - ముత్తక్క తానేమీ చేయలేనంటోంది.

బయట కేసి చూచాను. దూరంగా ఫెళ ఫెళ మంటూ వృక్షం ఒకటి కూకటి వ్రేళ్ళతో కూలిపోయింది గాలివాటుకు. వర్షపు జల్లు విసరింది.

తడిక సందు నుండి ఎప్పుడు వచ్చిందో మున్నీరు నా చేతిలోని రైఫిల్ లాక్కొని పేల్చేసుకొంది. భళ్ళుమన్న ధ్వని. అంతా మెరుపులా క్షణంలో-

రక్తం భువి నుండి బయల్వెడలిన ధారలా చిమ్మింది. మున్నీరు ధరణి నంటి పడిపోయింది. స్థంభించిపోయాను.

"మున్నీ" అంటూ కుప్పకూలిపోయింది ముత్తక్క. అంతా క్షణంలో ముగిసిపోయింది.

మున్నీరు దగ్గరగా కూర్చున్నాను. ఆ మాసిపోతున్న సౌందర్యలహరి నుండి, ఆ రాలిపోతున్న ప్రకృతికాంత నుండి, మహత్తర త్యాగ కావ్యం వెలువడినట్లు వెలుబడ్డాయి మాటలు.

"వెళ్ళండి బాబూ.. చిన్న దొరబాబు మనిషై నిలుస్తారు" అది భాషకాదు.

భావాన్ని వెలికి చూపెట్టింది. ప్రశాంతంగా బాధను అనుభవిస్తోంది.

ముత్తక్క - తానే పేల్చుకొన్నట్లు మెలి తిరిగి పోతోంది.

విశ్వాంతరాళమంతా వెలుగైనట్లు మెరపుతీగ మెరసింది. దిగ్ధటమంతా మార్మోగినట్లు ఘీంకరించింది విప్వాల ప్రకృతి.

ఆ మెరపులో మాయమయ్యాయో - ఆధ్వనిలో లీనమయ్యాయో - మున్నీరు ప్రాణ వాయువులు.

మున్నీరు శరీరావశేషాన్ని - బ్రద్దలవుతున్న హృదయంతో మిగిలిన ముత్తక్క ఆ శబరిని; ఆ నిర్జరాటవిలో ఏకాంతంగా వదిలివేసి, మార్కోడు గుట్టకేసి బయలుదేరాను.

రివ్వున వస్తున్న ఆ తుపాను గాలి బహుశా, మున్నీరుకు వీడ్కోలు గీతాన్ని అలాపిస్తుందేమో... భూమిని ఆకాశాన్ని ఒకటిగా చేస్తున్న ఆ వర్ష ధారలు మున్నీరు మృతి పట్ల ప్రకృతి కారుస్తున్న కన్నీటి ధారలేమో! మార్కోడు మిట్టనానుకొని, ఒడ్లొరసి పారుతూన్న ఏటి గంభీర ధ్వని మున్నీరు సుషుప్తి పట్ల తన దీన గళంలో ఆలపిస్తున్న దీనారావమేమో! ఏమో!

నేనొక కన్నీటి బొట్టయినా రాల్చానో లేదో-!

లక్ష్మీపతికేసి నా కాళ్ళు పరువెత్తుతున్నాయి. ●

కథ వెనుక కథ :

మిత్రుడు లక్ష్మీపతి, ఒంటరిగా, ఎక్కడో దూరాన అడవి ప్రాంతాన (అడవి అంటే కాకులు దూరని కారడవే!) వుద్యోగం చేస్తూ వుండగా మతి భ్రమించింది. ఆ ప్రాంతాన 'ముత్తక్క' అనే ఓ గిరిజన నాటు వైద్యురాలు వున్నదట. 'ఆవిడకు వైద్యమే కాదు; మంత్ర శాస్త్రం తెలును-' అనేవాడు. ఆ మంత్ర విద్యేదో అభ్యసించబోయి పిచ్చివాడయ్యాడనేది, ఒక ప్రథ. వాడు కోలుకోవటానికి చాల కాలం పట్టింది. ఆ వృత్తాంతం చుట్టూ అల్లినదే ఈ కథ

"మున్నీరు" కల్పన

★ *(జయశ్రీ మాసపత్రిక; మార్చి 1967)* ★